

Jadwiga
Drożdż

Polskie firmy spożywcze na rankingowej Liście 2000

Producenci żywności, napojów i wyrobów tytoniowych stanowili ponad 10% firm przemysłowych notowanych na Liście 2000 polskich przedsiębiorstw publikowanej na łamach dziennika „Rzeczpospolita” z 24 października 2012 r. Udział firm spożywczych w łącznych przychodach przedsiębiorstw notowanych na tej liście był porównywalny z udziałem firm budowlanych, transportowych oraz produkujących pojazdy, w których wyniósł 4-5%. Od lat największy udział miał handel (28%), w tym hurtowy (18%) i detaliczny (10%). Znaczącą pozycję miała także energetyka i gazownictwo - wypracowała łącznie 10% przychodów oraz przemysł paliwowy - 8% przychodów.

Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw spożywczych notowanych na Liście 2000 w 2011 r. wyniosły od 127,5 mln do 4,4 mld zł i były większe niż w roku poprzednim, a łączna ich wartość wyniosła 118,5 mld zł. W dwudziestu sześciu firmach spożywczych lub grupach kapitałowych oraz w dwóch przedsiębiorstwach wielobranżowych roczne przychody ze sprzedaży przekroczyły 1 mld zł. Firmy oraz grupy kapitałowe produkujące żywność, napoje i wyroby tytoniowe, które uplasowały się na Liście 2000, stanowiły 8% podmiotów funkcjonujących na tym rynku i składających sprawozdania finansowe F-01/I-01. Większy był natomiast ich udział w sprzedaży tego sektora, gdyż w 2011 r. wyniósł on 57,9%, ale o 1,1 pkt% mniej niż w roku poprzednim, choć było to o 5 pkt% więcej niż w 2008 r.

Na Liście 2000 były reprezentowane wszystkie sektory przemysłu spożywczego, z wyjątkiem producentów skrobi (tabela 1). Najliczniej reprezentowany był sektor mięsny (51 firm i grup kapitałowych), mleczarski (31), owocowo-warzywny (18), cukierniczy i zbożowy (po 14), paszowy (12) oraz rybny (11). Natomiast liczba firm pozostałych branż z tej listy nie była duża, aczkolwiek ich udział w rynku był wysoki, z wyjątkiem przemysłu piekarskiego, ziemniaczanego i produkcji lodów.

PRODUKCJA MIĘSA BIAŁEGO i czerwonego oraz jego przetworów

Na Liście 2000 uplasowało się 51 przedsiębiorstw i grup kapitałowych z zakresu produkcji i przetwórstwa mięsa (łącznie białego i czerwonego). Ich roczna sprzedaż w 2011 r. wynosiła od 133,7 mln do 3,6 mld zł, a w sumie było to 26,6 mld zł, co stanowiło prawie 55% obrotów przedsiębiorstw przemysłowych sektora mięsnego, które złożyły sprawozdania finansowe. Oznacza to wzrost sumy przychodów tych firm prawie o połowę i ich udziału w obrotach branży o 8 pkt% w porównaniu z Listą 2000 z 2009 r. Dziesięciu największych producentów mięsa i przetworów, grupujących łącznie 28 zakładów, kontrolowało ok. 1/3 rynku. Były to te same firmy co w poprzedniej edycji rankingowej Lista 2000, lecz częściowo na innych miejscach.

STRESZCZENIE:

Producenci żywności, napojów alkoholowych i bezalkoholowych oraz wyrobów tytoniowych stanowili ponad 10% przedsiębiorstw i grup kapitałowych z Listy 2000 polskich przedsiębiorstw. Udział tej grupy w obrotach wyniósł ok. 5%. Znaleźli się na niej reprezentanci wszystkich branż przemysłu spożywczego. Ich udział w obrotach poszczególnych sektorów często przekraczał 50%. W 2011 r. zwiększyła się w porów-

naniu z rokiem poprzednim zarówno liczba firm spożywczych notowanych na Liście 2000 polskich przedsiębiorstw, jak i suma ich przychodów ze sprzedaży. Były one większe o ok. 15%, pomimo ogólnego spowolnienia gospodarczego notowanego w ostatnich latach. Sytuacja ekonomiczno-finansowa firm spożywczych notowanych na Liście 2000 była dobra, tak jak i całego przemysłu spożywczego.

SUMMARY:

Producers of food, alcoholic and non-alcoholic beverages and tobacco products constituted over the 10% of enterprises and capital groups from the List of 2000 Polish enterprises. The share of this group in turnovers amounted to about 5%. It included representatives of all sectors of the food industry. Their participation in individual trades of sectors has exceeded the 50%. In 2011, both the quantity of companies of Polish food enterprises recorded

on List 2000 and a sum of their sales revenues increased. They were higher about 15%, in spite of general economic slowing down during the recent years. The economic-financial situation of food companies being present on List 2000 was good, as well as of whole food industry.

TITLE:

Polish Food Enterprises on the Ranking List of 2000

Prawie połowa firm mięsnych z Listy 2000 efektywnie eksploatowała swój kapitał, gdyż ich wskaźnik ROE (zwrot z kapitału własnego) był wysoki (13%) i przekraczał średnią w branży (11%), a tylko w trzech z nich wskaźnik ten był ujemny. W przypadku wielu firm zyski osiągnięte z kapitału własnego były kilka lub kilkanaście razy większe od korzyści osiągniętych z inwestycji w obligacje skarbowe lub lokaty bankowe. Wysoki współczynnik ROE oznacza, że producenci mięsa i jego przetworów otrzymali premię za ryzyko prowadzonej działalności. Jedna firma mięsna uplasowała się na liście trzydziestu przedsiębiorstw mających największe ROA, a trzech producentów mięsa i jego przetworów zaznaczyło swoją obecność w rankingu – najwyższego ROE i jedna firma była nominowana do nagrody „Dobra Firma”.

Większe niż w poprzedniej edycji tego rankingu były przychody zarówno najmniejszej, jak i największej firmy mięsnej, i prawie wszystkie odnotowały dodatnią dynamikę przychodów ze sprzedaży, a w niektórych z nich była ona wysoka. Tylko w czterech firmach odnotowano spadek sprzedaży, lecz nie był on duży i dotyczył przedsiębiorstw mniejszych. Tylko połowa firm (grup kapitałowych) mięsnych notowanych na liście podała kwotę środków zainwestowanych w majątek produkcyjny, ale stanowiły one 1/4 inwestycji całej branży. Świadczy to o dużej aktywności inwestycyjnej firm mięsnych notowanych na Liście 2000.

SŁOWA KLUCZOWE:

przemysł spożywczy,
sytuacja ekonomiczno-
finansowa

KEY WORDS:

food industry, economic
and financial perfor-
mance

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska

22 - 300 Krasnystaw, ul. Borowa 4
centrala tel. 82 576 28 61, fax. 82 576 28 60
sekretariat tel. 82 576 31 06, www.osm-krasnystaw.pl

Ogłoszenie

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Krasnymstawie sprzedaje urządzenia i zbiorniki technologiczne wycofane z eksploatacji o różnym stanie technicznym. Do odsprzedaży przeznaczono:

Wirówka SMZA 1.1,
Wirówka LWG 47,
Wirówka MRSPX 210,
Wirówka DSC Nagema,
Aparat wyparowy-kocioł warzelny DUO,
Topialka XTA-6,
Tunel obkurczający,
Automat pakujący jedno rzędowy (kubek Ø95),
Automat pakujący FINNPACK FPM 5000,
Mieszarka kątowna z dzieżką i wózkiem,
Urządzenie rozlewające w butelkę LAB 4,
Oddzielacz serwatki,
Obkurczarka Criovac,
Tanki magazynowe FK 40, 63, 100, 200; 4000 - 20000l,
Tanki magazynowe FL 100 - 10000l,
Tanki magazynowe FLS 100 - 10000l,
Mateczniki o pojemności 320 - 1000 l i MS 4600,
Zbiorniki stojące o pojemności 1000 - 3000 l,
Kocioł parowy SEFAKO z palnikiem olejowo gazowym Weishaupt o wydajności 2,5 t pary i ciśnieniu P_{max} 8 bar.

Kocioł serowarski 3000 l,
Homogenizator twarogu,
Formy do twarogu (miscołka okrągła) z obrotnicą,
Zestaw ORKAN do pakowania twarogu,
Wanna twarogowa 3000 l,
Prasy stacjonarne do twarogu,
Pakowaczki XPG 40,
Automat pakujący w folię ASG-3,
Automat pakujący w folię Drewmet,
Pakowaczka BTK 10A,
Pakowaczka XAG 44,
Pralnice do chust,
Suszarki do chust,
Wirówka do chust,
Magiel,
Zbiorniki KLR o pojemności 3500 - 5000 l,
Pasteryzatory PAST 5000 l,
Wymienniki płytowe - oziębiacze,

Kontakt: OSM Krasnystaw, Dział Techniczny, tel. +48 82 576 28 61.

PRZETWÓRSTWO MLEKA

Do Listy 2000 największych polskich przedsiębiorstw przemysłowych zakwalifikowało się 31 firm i grup kapitałowych branży mleczarskiej (plus jeden producent lodów). Ich roczna sprzedaż w 2011 r. wyniosła od 127 mln do prawie 3 mld zł, łącznie 18,5 mld zł, co stanowi ponad 70% sprzedaży branży mleczarskiej (bez produkcji lodów), wobec 63,2% w edycji tego rankingu z 2009 r. Większość firm powiększyła swoje przychody, a wzrost sprzedaży ponad połowy firm był dwucyfrowy. Od kilku lat następuje coroczny wzrost udziału notowanych na Liście firm w obrotach branży, co może świadczyć o dużej i postępującej koncentracji w przetwórstwie mleka. O wysokim poziomie konsolidacji produkcji i przetwórstwa mleka przesądza także duży udział pierwszych dziesięciu firm lub grup kapitałowych w obrotach branży. Kontrolowały one prawie połowę rynku tych przetworów, a udział pierwszych pięciu graczy tego rynku w sprzedaży sektora wyniósł 37%.

Wszystkie firmy mleczarskie z Listy 2000 miały dodatni wynik finansowy. Stosunkowo duża była także efektywność wykorzystania kapitału własnego - ich ROE wyniosło ponad 7%. Natomiast w 1/3 firm z Listy (10 z 31 notowanych) zyskowność kapitału była większa od średniej w branży.

Najwięksi producenci przetworów mlecznych intensywnie modernizowali swój majątek produkcyjny, gdyż 24 firmy mleczarskie lub grupy kapitałowe notowane na Liście 2000 zaabsorbowały prawie 2/3 nakładów inwestycyjnych całej branży. Szczególnie duże nakłady na modernizację i rozwój majątku produkcyjnego poniosło trzech największych producentów wyrobów mlecznych - lider SM Mlekoopol Grajewo i wicelider SM Mlekovita Wysokie Mazowieckie oraz Danone Sp. z o.o. Warszawa. Wydatki

inwestycyjne tych firm stanowiły 27% nakładów poniesionych w branży mleczarskiej.

PRZETWÓRSTWO OWOCÓW i warzyw

Na liście największych polskich przedsiębiorstw przemysłowych uplasowało się 18 firm owocowo-warzywnych, a ich udział w rynku w 2011 r. wyniósł 41% i był o 11,8 pkt% mniejszy niż w 2008 r. Przychody ze sprzedaży firm z Listy kształtowały się od 130 mln do 927 mln zł, a łączna ich sprzedaż w 2011 r. wyniosła 5,3 mld zł. Dziesięć największych owocowo-warzywnych firm z listy kontrolowało 1/3 rynku, a sprzedaż trzech największych przetwórców owoców i warzyw stanowiła ok. 17% sprzedaży sektora. Liderem był Agros Nova Sp. z o.o., którego udział w obrotach branży przekroczył 7%.

Duża dynamika rozwoju (ponad 10% rocznie) charakteryzowała połowę firm owocowo-warzywnych notowanych na Liście, ale jednocześnie w czterech przedsiębiorstwach nastąpił spadek sprzedaży. Sytuacja taka wystąpiła w firmie będącej wiceliderem tego rynku (Hortex) oraz w nieco mniejszym przedsiębiorstwie (Polski Ogród Sp. z o.o.), a także w dwóch mniejszych firmach.

Rentowność kapitału własnego w grupie firm owocowo-warzywnych z Listy 2000 była o połowę mniejsza niż wskaźnik ROE liczony dla całej branży. Tylko w pięciu firmach wskaźnik ten był większy niż średnio w tym sektorze. Połowa firm notowanych na Liście podała wartość zainwestowanych środków i stanowiły one tylko 12% kwoty inwestycji poniesionych w branży. Świadczy to o niewielkiej aktywności inwestycyjnej przetwórców owoców i warzyw notowanych na Liście.

Połowę firm owocowo-warzywnych notowanych na Liście charakteryzowała duża dynamika rozwoju (ponad 10% rocznie), ale jednocześnie w czterech przedsiębiorstwach nastąpił spadek sprzedaży

Tabela 1. Branże spożywcze najliczniej reprezentowane na Liście 2000

Table 1. Food industries in large most numbers represented on List 2000

Wyszczególnienie	Przychody ze sprzedaży [mln zł]		Udział w obrotach branży [%]	ROE ^a
	2008 r.	2011 r.		
Produkcja oraz przetwórstwo mięsa białego i czerwonego^b	39 287,9	48 842,2	-	11,06
Firmy z Listy 2000 (51 firm na Liście), w tym:	18 252,5	26 639,6	54,5	13,16
Animex Sp. z o.o. GK, Warszawa	3 100,0	3 615,0	7,4	b.d.
Sokołów SA GK, Sokołów Podlaski	1 904,7	2 462,5	5,0	73,25
ZRP Farmutil HS SA, Śmiłowo	1 406,7	1 788,6	3,7	8,98
Polski Koncern Mięсны Duda SA GK, Warszawa	1 463,1	1 670,0	3,4	11,19
Cedrob SA, Ciechanów	b.d.	1 376,5	2,8	b.d.
PINI Polonia Sp. z o.o. Kutno	b.d.	1 274,4	2,6	92,13
Indykpol SA, GK, Olsztyn	765,4	978,4	2,0	5,21
Drosed SA, Siedlce	676,5	789,6	1,6	b.d.
CM Makton Sp. z o.o., Warszawa	b.d.	745,8	1,5	20,48
Pamapol SA, GK Rusiec	378,9	664,2	1,4	-2,32
Przetwórstwo mleka^b	20 234,1	26 305,7	-	6,93
Firmy z Listy 2000 (31 firm na Liście), w tym:	12 796,9	18 549,9	70,5	7,26
SM Mlekoop, Grajewo	1 933,2	2 946,0	11,2	3,47
SM Mlekovita GK, Wysokie Mazowieckie	1 495,8	2 910,1	11,1	b.d.
Danone Sp. z o.o., Warszawa	1 564,4	1 690,8	6,4	9,30
OSM Łowicz	737,0	1 246,2	4,7	1,44
Zott-Polska Sp. z o.o., Opole	782,0	954,8	3,6	16,45
PHZ Spół. Mleczarskich Lactopol GK, Warszawa	623,4	708,2	2,7	8,16
OSM Piątnica	427,7	700,0	2,7	1,39
Hochland Polska Sp. z o.o., Kaźmierz	732,6	653,3	2,5	b.d.
Polmlek SA, Warszawa	297,2	556,1	2,1	2,97
Bakoma SA, Warszawa	396,9	516,0	2,0	19,54
Przetwórstwo owoców i warzyw^b	10 784,5	12 825,6	-	8,95
Firmy z Listy 2000 (18 firm na Liście), w tym:	5 695,7	5 261,7	41,0	4,49
Agros Nova Sp. z o.o., Warszawa	889,6	927,1	7,2	b.d.
Hortex Holding SA, Warszawa	771,0	737,0	5,7	b.d.
HJ Heinz Polska SA, Krobia	442,7	532,6	4,2	b.d.
Polski Ogród Sp. z o.o., Warszawa	308,2	313,9	2,4	b.d.
Ekoland sp. z o.o., Tychy	b.d.	297,3	2,3	17,22
SVZ Poland Sp. z o.o., Tomaszów Mazowiecki	b.d.	291,9	2,3	5,69
Agrana Juice Poland Sp. z o.o., Białobrzegi	b.d.	264,6	2,1	b.d.
Bonduelle Polska SA, Warszawa	226,9	230,5	1,8	0,47
Atlanta Poland SA GK, Gdańsk	149,0	218,6	1,7	20,04
FH Rolnik s.j., Mikołów	191,6	210,1	1,6	18,21

Wyszczególnienie	Przychody ze sprzedaży [mln zł]		Udział w obrotach branży [%]	ROE ^a
	2008 r.	2011 r.		
Produkcja ciastek i słodczy^b	8 488,3	13 241,5	-	7,50
Firmy z Listy 2000 (15 firm na Liście), w tym:	7 254,2	8 661,8	65,4	13,96
Ferrero Polska Sp. z o.o., Warszawa	1 847,2	2 542,2	19,2	16,30
Kraft Foods Polska Sp. z o.o., Warszawa	1 719,0	1 625,1	12,3	33,93
Colian SA GK, Opatówek	535,9	638,9	4,8	3,25
Lotte Wedel Sp. z o.o., Warszawa	732,0	561,1	4,2	2,68
Lorentz Bahlsen Snack GK, Tarnowo Podgórze	470,4	537,1	4,1	-20,48
Wawel SA, Kraków	255,4	474,4	3,6	21,55
ZPC Mieszko SA, GK Warszawa	229,9	457,7	3,5	17,60
Barry Callebaut Manufacturing Sp. z o.o., Łódź	211,7	421,1	3,2	29,58
Lambertz Polonia Sp. z o.o., Ruda Śląska	232,0	282,8	2,1	8,56
FC Solidarność Sp. z o.o., Lublin	242,7	261,0	2,0	b.d.
Przemiał zbóż i produkcja makaronu^b	4 985,8	7 322,5	-	10,02
Firmy z Listy 2000 (14 firm na Liście), w tym:	2 122,9	3 550,5	48,5	10,17
Cereal Partners Toruń Pacific Sp. z o.o.	594,0	698,4	9,5	26,96
Polskie Młyny SA, Warszawa	439,1	533,1	7,3	b.d.
Lubella SA, Lublin	247,5	291,5	4,0	28,41
Produkcja pasz^b	9 845,9	14 323,7	-	16,21
Firmy z Listy 2000 (12 firm na Liście), w tym:	6 954,0	7 731,6	54,0	18,99
Cargill Sp. z o.o., Warszawa	1 974,0	2 742,5	19,1	b.d.
Mars Polska Sp. z o.o., Sochaczew	1 325,4	1 485,3	10,4	b.d.
Wytwórnia Pasz Wipasz SA, Wadąg	606,1	1 050,1	7,3	17,92
Dossche Sp. z o.o., Kalisz	280,2	410,5	2,9	10,74
Przemysł rybny^b	4 715,0	6 645,5	-	5,86
Firmy z Listy 2000 (11 firm na Liście), w tym:	1 045,0	3 092,3	46,5	2,05
Lisner Sp. z o.o., Poznań	b.d.	543,6	8,2	7,76
Grall SA GK, Wejherowo	390,5	521,2	7,8	2,50
Suempol Sp. z o.o., Bielsk Podlaski	184,1	401,7	6,0	33,31
Espersen Polska Sp. z o.o., Koszalin	b.d.	375,1	5,6	9,4
Royal Greenland Seafood Sp. z o.o., Koszalin	b.d.	277,5	4,2	-15,99
Frosta Sp. z o.o., Bydgoszcz	205,3	256,5	3,9	b.d.

Objaśnienia: ^a Jest to wskaźnik wyrażający wynik finansowy netto w procentach kapitału własnego. ^b Wyniki wszystkich firm danego sektora objętych sprawozdawczością finansową.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy 2000 polskich przedsiębiorstw publikowanej w „Rzeczpospolitej”, 24 października 2012 r. i 24 listopada 2009 r. oraz niepublikowanych danych GUS.

PRODUKCJA CIASTEK I SŁODCZY

Na Liście 2000 polskich przedsiębiorstw przemysłowych uplasowało się piętnastu producentów ciastek i słodczy, którzy kontrolują 65% rynku tych wyrobów, lecz w 2008 r. firmy, które uplasowały się na tej liście z 2009 r., generowały ponad 85% obrotów branży. Sprzedaż lidera wyrobów cukierniczych notowanego na Liście wyniosła 2,5 mld zł, a najmniejszego producenta tych produktów - 146 mln zł. Branża ta charakteryzuje się dużą koncentracją produkcji. Trzech największych (z Listy 2000) producentów słodczy w 2011 r. kontrolowało ponad 36% rynku,

a wartość ich sprzedaży była w przedziale od 0,6 mld do 2,5 mld zł.

Cechą charakterystyczną przedstawicieli branży cukierniczej z Listy 2000 jest wzrost sprzedaży (z wyjątkiem jednej firmy). W niektórych przedsiębiorstwach odnotowano bardzo wysoką dynamikę obrotów, ale przy dużym wzroście sprzedaży całej branży cukierniczej. W firmach cukierniczych notowanych na Liście wyższa niż średnio w branży była także rentowność kapitału. Wyniosła ona prawie 14%, wobec średniej dla sektora cukierniczego - 7,5%.

Wysoka była aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw cukierniczych notowanych na Liście 2000. W dziesięciu

z nich, dla których podano kwotę wydatków inwestycyjnych, stanowiły one 70% środków zainwestowanych w branży cukierniczej. Najwięcej zainwestowała GK ZPC Otmuchów SA, której udział w wartości inwestycji całego sektora wyniósł prawie 30%. Jedną z notowanych na Liście firm cukierniczych (Wawel SA Kraków) była nominowana do nagrody „Dobra Firma”.

PRZEMIAŁ ZBÓŻ i produkcja makaronu

Na Liście uplasowało się czternastu producentów mąk, kasz, płatków i makaronu oraz przedsiębiorstwo wielobranżowe (Maspex) produkujące m.in. produkty zbożowe, takie jak płatki czy makaron. Przychody firm zbożowych notowanych na Liście 2000 stanowiły ponad 48% obrotów sektora, przy niespełna 43% w 2008 r., a ich sprzedaż wahała się od 145 do prawie 700 mln zł (bez przedsiębiorstwa wielobranżowego). Prawie 17% rynku jest kontrolowane przez dwie firmy, w których obroty przekraczały 0,5 mld zł. Odmienne jest sytuacja w poszczególnych segmentach tego rynku, gdzie liderzy kontrolują większość rynku danego produktu, np. Cereal Partners Toruń Pacific Sp. z o.o. Toruń – płatki zbożowe.

W większości firm tego przetwórstwa notowanych na Liście (z wyjątkiem dwóch) wystąpił znaczący wzrost sprzedaży. W ponad połowie przedsiębiorstw obroty w 2011 r. były o kilkadziesiąt procent większe niż w roku poprzednim. Większość firm zbożowo-młynarskich notowanych na Liście w 2011 r. miała dodatni wynik finansowy, a poziom rentowności kapitału własnego był w nich wysoki. Niski wskaźnik ROE był tylko w trzech firmach, a w jednej ujemny.

Udział przedsiębiorstw zbożowych notowanych na Liście 2000 w inwestycjach całego sektora wyniósł prawie 1/3. Największą kwotę zainwestował lider na rynku płatków zbożowych stanowiła ona 40% wydatków firm zbożowych z Listy 2000 i prawie 13% nakładów inwestycyjnych poniesionych w branży zbożowej.

PRODUKCJA PASZ

Na liście największych polskich przedsiębiorstw przemysłowych było dwunastu producentów pasz dla zwierząt hodowlanych lub karmy dla zwierząt domowych, a ich udział w sprzedaży branży wyniósł 54% i był o 16,6 pkt% mniejszy niż w 2008 r. pomimo wzrostu wartości sprzedaży (o 10%) firm paszowych notowanych na Liście. W przedsiębiorstwach tych sprzedaż w 2011 r. wahała się od 135 mln zł w mniejszych firmach do 2,7 mld zł w największych, a łączne obroty firm notowanych na Liście wyniosły 7,7 mld zł. Na rynku pasz funkcjonuje trzech potentatów - ich sprzedaż przekracza 1 mld zł, a kontrolują oni ponad 1/3 rynku tych wyrobów.

Wysoka była dynamika sprzedaży w poszczególnych firmach paszowych. Spadek odnotowano tylko w jednej firmie, a w pozostałych nastąpił wzrost o 20-50% wobec wzrostu o 18% w całej branży. Na uwagę zasługuje wysoki wskaźnik ROE w firmach paszowych notowanych na Liście 2000, który wyniósł prawie 19% i był wyższy od średniej w branży. Tylko jedna firma (wicelider) nie miała zdolności generowania zysków.

Dane dotyczące inwestycji, dostępne tylko z połowy firm paszowych notowanych na Liście, wskazują na duży udział tych przedsiębiorstw w nakładach inwestycyjnych poniesionych w całej branży. Stanowiły one 1/4 wydatków

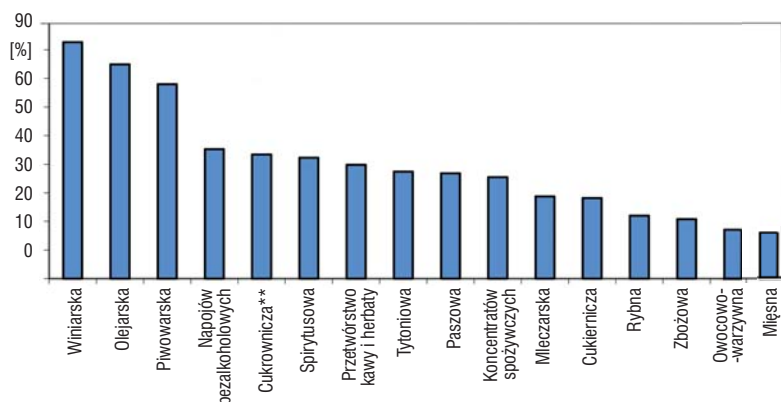
Tabela 2. Firmy przemysłu spożywczego pozostałych branż notowane na Liście 2000

Table 2. Companies of the food industry of other industries taken down on List 2000

Wyszczególnienie	Przychody ze sprzedaży [mln zł]		Udział w obrotach branży [%]	ROE
	2008 r.	2011 r.		
Produkcja wyrobów spirytusowych (9 firm na Liście),	7687,8	5525,4	61,2	20,76
w tym:				
Sobieski Sp. z o.o., Warszawa	520,4	1687,6	18,7	b.d.
Stock Polska Sp. z o.o., Lublin	406,9	1222,4	13,5	60,33
CEDC, Warszawa	b.d.	908,6	10,1	b.d.
Wyborowa S.A., Poznań	248,9	541,2	6,0	b.d.
Produkcja napojów bezalkoholowych (8 firm na Liście)	4783,2	4050,1	59,3	7,31
w tym:				
Kofola-Hoop SA GK, Warszawa	1141,1	1336,3	19,6	4,89
Pepsi-Cola General Bottlers Sp. z o.o., Warszawa	923,6	1112,8	16,3	b.d.
Żywiec Zdrój S.A., Węgierska Górka	512,2	641,5	9,4	8,13
Sokpol Sp. z o.o. GK, Myszków	b.d.	348,1	5,1	b.d.
Produkcja koncentratów spożywczych (7 firm na Liście)	3270,7	5063,7	48,3	7,25
w tym:				
Nestle Polska SA, Warszawa	2194,0	2675,1	25,5	b.d.
Nutrucia Polska Sp. z o.o., Warszawa	530,2	564,0	5,4	12,45
Foodcare Sp. z o.o., Zabierzów	b.d.	481,8	4,6	2,47
Dr Oetker Polska Sp. z o.o., Gdańsk	309,6	401,5	3,8	-1,91
Produkcja piwa (6 firm na Liście)	8895,2	9260,8	73,8	268,85
w tym:				
Kompania Piwowarska SA, Poznań	3585,2	4403,5	35,1	b.d.
Grupa Żywiec SA GK	3810,4	3634,8	29,0	99,26
Produkcja wyrobów tytoniowych (5 firm na Liście)	6114,0	5313,2	44,5	20,87
w tym:				
Philips Morris Polska SA, Kraków	1715,5	2327,8	19,5	39,71
Imperial Tobacco Polska SA, Tarnowo Podgórze	703,6	1266,9	10,6	17,49
JTI Polska Sp. z o.o., Gostków Stary	338,5	877,3	7,3	b.d.
Przetwórstwo kawy i herbaty (5 firm na Liście),	1801,7	1566,5	52,9	9,61
w tym:				
Tchibo Warszawa Sp. z o.o.	640,0	617,6	20,9	8,12
Instant Sp. z o.o., Żory	164,2	282,4	9,5	b.d.
Prima-Sara Lee Coffee&Tea SA, Poznań	214,2	279,2	9,4	22,57
Herbapol Lublin SA	192,1	221,8	7,5	b.d.
Przemysł olejarski (4 firmy na Liście),	3344,1	3644,8	80,0	1,16
w tym:				
ZT Kruszowica SA GK	2143,1	2340,0	51,4	4,59
ADM Czernin SA, Elbląg	576,2	810,2	17,8	-28,24
Produkcja wina (3 firmy na Liście)	484,1	880,2	82,7	9,19
Ambra SA GK, Warszawa	484,1	565,9	53,2	7,91
Produkcja pieczywa świeżego (2 firmy na Liście)	124,0	449,9	6,9	25,58
Inter Europol Piekarnia Szwajcarska Marki	124,0	237,1	3,6	b.d.
ZP Oskroba Sp. z o.o., Celestynów	b.d.	212,8	3,3	25,58
Produkcja cukru (2 firmy na Liście)	2380,4	2756,9	43,4	16,9
Krajowa Spółka Cukrowa SA, Toruń	1663,3	1797,0	28,3	13,99
Südzucker SA, Wrocław	b.d.	959,9	15,1	24,20
Przetwórstwo ziemniaków (1 firma na Liście)	214,6	253,3	16,4	8,56
McCain Poland Sp. z o.o., Strzelin	214,6	253,3	16,4	8,56
Produkcja lodów (1 firma na Liście)	b.d.	142,0	13,5	99,5
Lodziarnie Firmowe Sp. z o.o., Złotoryja	b.d.	142,0	13,5	99,5
Przedsiębiorstwa wielobranżowe^a				
Grupa Unilever Polska SA, Warszawa	2985,9	3423,5	b.d.	20,16
Grupa Maspex, Wadowice	b.d.	2644,3	-	b.d.

Objaśnienia: ^a Przedsiębiorstwa wielobranżowe mają różnorodną ofertę towarową, firma Maspex – wody, soki i makarony, wobec czego nie ma możliwości podziału wartości sprzedaży na poszczególne grupy towarowe, czy branże.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy 2000 polskich przedsiębiorstw publikowanej w „Rzeczpospolitej”, 24 października 2012 r. i 24 listopada 2009 r. oraz niepublikowanych danych GUS.

Objaśnienia:* Dotyczy firm przemysłowych zatrudniających ponad 9 osób stałej załogi i objętych sprawozdawczością finansową. ** Udział dwóch firm.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Listy 2000 polskich przedsiębiorstw publikowanej w „Rzeczpospolitej”, 24 października 2012 r. oraz niepublikowanych danych GUS.

Rys. Udział trzech firm z Listy 2000 w przychodach ze sprzedaży danej branży w 2011 r.

Fig. Participation of three companies from the List 2000 in the sales revenue of the given industry* in 2011 year

na majątek trwały, a znaczącą kwotę zainwestował wicelider rynku pasz (Mars Polska Sp. z o.o., Sochaczew) oraz trzeci producent z tej listy. Jednak ze względu na wielobranżowy charakter przedsiębiorstwa (Mars) nie ma możliwości określenia kwoty środków, które zainwestowano w majątek wykorzystywany przy produkcji pasz, a jaka ich część powiększyła majątek do produkcji słodczy.

PRZEMYSŁ RYBNY

Lista 2000 zawiera jedenaście przedsiębiorstw z branży rybnej. Ich sprzedaż w 2011 r. wyniosła 3,1 mld zł i stanowiła ponad 46% obrotów sektora. W branży nastąpiła duża ekspansja firm notowanych w tym rankingu. Ich łączna sprzedaż w 2011 r. była trzykrotnie większa niż w 2008 r., a ich udział w obrotach branży wzrósł dwukrotnie (z 22,2 do 46,5%). Przychody najmniejszego przedsiębiorstwa rybnego z tej Listy w 2011 r. wyniosły 130 mln zł, a największego - ponad 500 mln zł. Udział pięciu pierwszych firm rybnych notowanych na Liście 2000 stanowił prawie 1/3 sprzedaży branży.

Wszystkie firmy rybne (z wyjątkiem dwóch) notowane na Liście charakteryzowały się dodatnią dynamiką wzrostu sprzedaży, a w kilku z nich była ona wysoka. Dwa przedsiębiorstwa (z dziesięciu, których dane były dostępne) nie miały zdolności generowania zysków. Rentowność kapitału w przedsiębiorstwach z Listy była mniejsza niż średnio w branży, gdyż wyniosła odpowiednio 2,1 i 5,9%. Eliminując dwie firmy, które miały straty, współczynnik ROE firm z Listy przekracza średnią sektora. Większa aktywność inwestycyjna firm rybnych z Listy charakteryzowała tylko wicelidera, który zainwestował ponad 8% środków przeznaczonych w branży na zakup i modernizację majątku produkcyjnego.

POZOSTAŁE BRANŻE przemysłu spożywczego

W pozostałych branżach przemysłu spożywczego na Liście 2000 było mniej firm lub tylko pojedyncze przedsiębiorstwa, lecz ich udział w rynku często był znaczący (tabela 2). W takich sektorach jak piwowarski, olejarski czy winiarski sprzedaż przedsiębiorstw notowanych na Liście obejmowała ponad 3/4 obrotów sektora, a ponad połowę sprzedaży branży odnotowały firmy z Listy 2000 produkujące napoje spirytusowe, bezalkoholowe oraz firmy zajmujące się przetwórstwem kawy i herbaty. Niewielki był natomiast udział w przychodach branży firm notowanych na Liście i produkujących pieczywo świeże (7%), lody (13%) oraz firmy zajmujące się przetwórstwem ziemniaków (16%). W porównaniu z 2008 r. znacząco zwiększyła się sprzedaż firm notowanych na Liście i reprezentujących branże: piekarską, winiarską i koncentratów spożywczych, a bardzo duży wzrost obrotów poszczególnych firm z Listy nastąpił u producentów napojów spirytusowych i wyrobów tytoniowych. Na Liście 2000 uplasowały się także przedsiębiorstwa wielobranżowe (Grupa Unilever Polska SA Warszawa oraz Grupa Maspex Wadowice) produkujące m.in. koncentraty spożywcze, makarony, soki i napoje, przetwory zbożowe oraz słodczy. Grupa Maspex oraz Browary Regionalne Łomża charakteryzowały się największą rentownością netto wśród firm spożywczych notowanych na Liście 2000.

Koncentracja przemysłu mierzona udziałem trzech podmiotów w obrotach sektora wskazuje, że wysoki jest poziom konsolidacji branży winiarskiej, olejarskiej, piwowarskiej, produkcji napojów bezalkoholowych, cukrowniczej, spirytusowej, przetwórstwa kawy i herbaty, tytoniowej oraz paszowej (rysunek). Duże jest nadal rozdrobnienie w branży mięsnej i owocowo-warzywniej oraz zbożowej, a także cukierniczej i koncentratów spożywczych.

Najwyższą pozycję na Liście 2000 spośród firm spożywczych mieli producenci piwa, a wśród nich GK Kompania Piwowarska SA oraz GK Żywiec SA. Zbliżone przychody ze sprzedaży osiągnęła tylko GK Animex (3,5 mld zł) i przedsiębiorstwo wielobranżowe Unilever (3,4 mld zł). Następne miejsca pod względem wartości obrotów (2-3 mld zł) zajmują producenci mleka i jego przetworów, pasz, słodczy, mięsa i jego przetworów, wyrobów tytoniowych, tłuszczów roślinnych oraz kolejne przedsiębiorstwo wielobranżowe. Trzech dużych producentów żywności i napojów, których sprzedaż przekraczała 1 mld zł, miało ujemny wynik finansowy. Były to firmy produkujące: piwo, pasze oraz firma mleczarska. ■

Mgr J. Drożdż - Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa

LITERATURA:

- [1] Drożdż J., Judzińska A., Mroczek R., Szczepaniak I., Tereszczuk M., Urban R.: 2011. Procesy dostosowawcze polskiego przemysłu spożywczego do zmieniającego się otoczenia rynkowego [1]. Seria Program Wieloletni 2011-2014. IERIGZ-PIB, Warszawa, 9-17, 52-66.
- [2] Polskie Przedsiębiorstwa, Lista 2000. „Rzeczpospolita”, 24 października 2012 r.
- [3] Polskie Przedsiębiorstwa, Lista 2000. „Rzeczpospolita”, 24 listopada 2009 r.

W takich sektorach jak piwowarski, olejarski czy winiarski sprzedaż przedsiębiorstw notowanych na Liście obejmowała ponad 3/4 obrotów sektora, a ponad połowę sprzedaży branży odnotowały firmy produkujące napoje spirytusowe, bezalkoholowe.

Portal Informacji Technicznej

www.sigma-not.pl

największa baza publikacji technicznych on-line